

Hoe kan een monteur veilig handelen in een ongecontroleerde situatie?

Het voorbeeld van de afhandeling van een grote vrije gasuitstroom maakt dit duidelijk.

Wat is er gebeurd?

Op een zondagmorgen komt bij de brandweer een melding binnen over een grote gaslekage. De lekkage blijkt het gevolg van een losgeraakte verbinding van een blootliggende leiding vlakbij een GOS te zijn. De leiding is de 8 bar uitgaande leiding van het GOS. Binnen korte tijd is de brandweer aanwezig en is de omgeving geëvacueerd. Om de uitstroom van het gas te stoppen wordt na overleg tussen de brandweer, netbeheerder en de Gasunie besloten de inlaatafsluiters van het GOS dicht te zetten. Het gas heeft tot dat moment 40 minuten uit kunnen stromen, met een grote gaswolk tot gevolg. Twee monteurs van de netbeheerder en Gasunie betreden, samen met een buddy van de brandweer, het GOS.

Bij het betreden van het GOS hebben de betrokkenen grote risico's gelopen. Onderzoek wijst uit dat hiermee drie mensen, onbewust, in ernstig gevaar zijn gebracht.

De risico's hiervan waren:

1. kans op slachtoffers door het ontstaan van brand en/of explosie,
2. kans op slachtoffers door verstikking.

Tegelijkertijd was er een tweede oplossing om de gasuitstroom te stoppen: namelijk het dichtzetten van de grondafsluiters buiten het GOS terrein. Bij deze oplossing had de gasuitstroom ongeveer 20 minuten langer geduurd. Daarmee was de kans op materiele schade door een explosie en/of brand groter, maar de kans op (dodelijke) slachtoffers door explosie, brand óf verstikking was nauwelijks meer aanwezig.

Wat zijn de lessen voor ons?

Een monteur wordt geacht de gevaren van vrijkomend gas te kennen én in gevaarlijke situaties zichzelf niet in gevaar te brengen. Dit betekent dat er buiten de gevarezone (10% LEL) wordt gewerkt én dat er buiten de gevaarlijke afstanden voor hittestraling wordt gewerkt. De monteurs hadden het GOS dus niet moeten betreden.

Hoe hadden zij dan wel moeten handelen? In geval van vrijkomend gas moet meteen een alarmbel afgaan. Veiligheid gaat voor alles! In dit geval was de omgeving al geëvacueerd. Een acute oplossing met gevaar voor eigen leven was niet nodig én wordt nooit verlangd door de netbeheerders. Op dat moment is er dus tijd om naar alternatieven te zoeken zoals in dit geval het sluiten van de grondafsluiters.

Kortom, het is dus belangrijk om in een gevaarlijke situatie de tijd te nemen om na te denken over alternatieven! De veiligheid van de omgeving én jezelf is de belangrijkste afweging in een dergelijke situatie.

Zie de vragen op de achterzijde van dit document.

Veilig handelen bij ongecontroleerde vrije gastuitstroom

Vragen

1. Kun je zelf een risicovolle situatie herinneren waarin je te snel hebt gereageerd?
Hoe had je het achteraf gezien anders moeten doen?
2. Vind je dat het soms is toegestaan om je in de gevarenzone te begeven? Waarom vind je dat?
3. Hoe kun je ervoor zorgen dat je in een ongecontroleerde situatie meer tijd neemt om na te denken over alternatieven?

Deze flyer is
een uitgave van
Kenniscentrum
Gasnetbeheer
In opdracht van

netbeheer nederland

Kenniscentrum
Gasnetbeheer
Is een activiteit
van Kiwa
Technology

Partner for progress